

Voorzitter: J. Lo-A-Njoe (D66)

Namens de raad: T. van de Vendel (GL), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), W. Pechler (PvdD), R. Staijen (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), R. Heiner (VVD), C. Diallo (S&S), L. Dwarshuis (CU), I. van Jaarsveld (CDA), L. van der Laan (PvhN)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Actualisatiefonds energietransitie

00:14:06

Voorzitter: Welkom, dames en heren, bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Actualisatiefonds Energietransitie. Er hebben zich geen sprekers gemeld voor deze sessie, dus we kunnen gelijk met de raad starten. Welkom, meneer Heiner. We hebben een uur voor deze sessie, dat betekent twee en een halve minuut per fractie en tien minuten voor het college. Alle informatie vanuit het college is bij u als raad al bekend en hoeft dus niet nu nog uiteengezet te worden. Dat betekent dat de wethouder in de eerste termijn direct over zal gaan tot het beantwoorden van vragen van fracties, als die er zijn. Dat gezegd hebbende, wil ik graag even inventariseren in hoeverre er vragen zijn. Meneer Pechler. Twee...

00:14:51

Voorzitter: Zes, oké. Dan ga ik aan mijn linkerkant beginnen bij de heer Pechler. Gaat uw gang.

00:14:57

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Ik voer vandaag het woord namens mijn fractiegenoot Bart Hekkema die normaal over energie gaat, maar vandaag in Italië is. Het is iets met werkpaarden en luxepaarden. We vragen ons af of de inwoners die geen aanspraak weten te maken op het Nationaal Warmtefonds wel goed de weg naar de leningen van de gemeente weten te vinden. Kan de wethouder iets zeggen over de maatregelen die getroffen worden om een zo groot mogelijke groep te bereiken? Wij zijn wel gecharmeerd van die wijkgerichte aanpak in Selwerd Oost die wordt uitgebreid naar Vinkhuizen, waar men echt van deur tot deur gaat. Is het ook werkbaar om dit in de rest van de stad en in de dorpen van onze gemeente te introduceren?

00:15:31

Voorzitter: Dank u wel, heel helder. Dan gaan we naar de ChristenUnie, volgens mij.

00:15:37

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. In de verzilvering staat onder artikel drie bij de wijzigingen dat er nu ook maatregelen toegevoegd kunnen worden aan de regeling door het college. Dat was in de vorige verordening de gemeenteraad. Het is denk ik goed dat het college die ruimte krijgt, maar hoe is het college van plan om de gemeenteraad op de hoogte te houden, als er grote wijzigingen worden doorgevoerd in de lening?

00:16:11

Voorzitter: Helder, dank u wel. Dan waren er aan mijn linkerkant volgens mij verder geen vragen en ga ik naar de rechterkant. Mevrouw Poelstra.

00:16:22

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. We waren echt teleurgesteld om te vernemen dat er nog maar een handjevol woningen zijn geholpen. Een jaar na de invoering van de drie leningen blijkt dat er geen enkele lening is verstrekt en dus ook geen huis is verduurzaamd. Er wordt wel geschreven dat het een motor is van de verduurzaming, maar dat zien wij niet als zodanig. Hoe duidt u dit en kunt u meer vertellen over de prognoses voor het komende jaar? Ik lees in de rapportage ook niets over hoe inwoners reageren op het feit dat er een lening aangegaan moet worden. We hebben het nu over aanpassingen in de leningen, maar kan het ook zijn dat er überhaupt liever geen leningen worden aangegaan en dat dit de reden is dat het nog niet echt op stoom komt? Ik had dezelfde vraag als de ChristenUnie over wat de reden is dat de aanpassingen van leningen de volgende keer niet meer aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

00:17:22

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de volgende en dat is meneer Staijen.

00:17:25

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank, Voorzitter. Tot nu toe is het VET gevoed door een drietal incidentele middelen. De toekomstige structurele voeding zou moeten gaan komen uit de winst van de Exploitatiemaatschappij Duurzame Energie. Ik heb daar twee vragen over. Wanneer komen die middelen beschikbaar en hoe groot zullen die zijn?

00:17:45

Voorzitter: Hele heldere vragen, dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Heiner.

00:17:54

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Er is ook een Nationaal Warmtefonds. Een aantal provincies en gemeenten zijn daarbij aangesloten, zodat hun inwoners daar tegen een lager rentetarief kunnen lenen. Is het college bereid om ook Groningen aan deze lijst te laten toevoegen, zodat onze inwoners ook tegen een laag rentetarief kunnen lenen bij het Nationaal Warmtefonds?

00:18:19

Voorzitter: Dank u wel. Even kijken. Meneer Van Jaarsveld, had u ook een vraag?

00:18:24

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank Voorzitter, twee vragen. De eerste is: we kennen natuurlijk een wat pijnlijke geschiedenis met energielabelfraude bij huren. Gaan we ons nog voldoende bewapenen om dat bij individuele woningeigenaren nu te voorkomen? Het tweede is dat de WOZ-waarde nu omhooggetrokken en geharmoniseerd wordt met die opkoopbescherming. Mijn vraag is: in hoeverre ziet de wethouder ruimte of juist bezwaren om die grens helemaal weg te nemen of verder op te hogen?

00:18:56

Voorzitter: Dank u wel. Dan zijn wij rond en hebben we alle vragen gehad. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Broeksma. Welkom in de raad en we gaan direct over tot de beantwoording van de vragen. Gaat u gang.

00:19:11

De heer Broeksma: Voor zover ik kan, Voorzitter. Ik moet zeggen, ik heb niet elke vraag mee kunnen schrijven, dus ik zal één of twee vragen niet kunnen beantwoorden. Excuses daarvoor en zou u de vraag dan opnieuw willen stellen. Hoe bereiken we de inwoners? Dat doen we, als het moet, deur tot deur. We doen het gebiedsgericht, omdat we vaak merken dat in dezelfde straat natuurlijk vergelijkbare huizen staan, waarbij de aanpak voor de één vergelijkbaar is met de aanpak voor de ander. We merken ook, op het moment dat je ziet dat je buurman of andere huishoudens in dezelfde straat meegaan met het pakket, dat mensen zelf ook zeggen: "Nou, ik heb een vergelijkbaar huis en voor mij zal dat ook deze consequenties hebben, dus ik doe mee". We doen deurtje bellen. Gisteravond hadden we nog een bijeenkomst in Selwerd Oost, waar 40 huishoudens aangaven deel te willen nemen met die 75 procent subsidie en 25 procent eigen bijdrage, die dan misschien ook nog geleend kan worden uit het Fonds Energietransitie. Het lukt ons. Deze vergaderingen helpen daaraan mee en ook de bijdragen die we in de Gezinsbode plaatsen. De website Duurzaam Groningen is een veel geraadpleegde website.

00:20:26

De heer Broeksma: Maatregelen toevoegen, zoals de ChristenUnie vraagt, en de rol van het college. We willen soms snelheid maken. Dit is een voorbeeld van hoe we het nu doen. We zeggen, de regeling is niet goed genoeg en er wordt onvoldoende gebruik van gemaakt door wat onhebbelijkheden in het systeem. We willen het systeem ruimer maken. Dat doen we allemaal binnen de kaders die u heeft gegeven met de doelstelling die we met het Fonds Energietransitie hebben. Daar heeft u uitspraken over gedaan. Op het moment dat wij een majeure wijziging doen, dan informeren we u daar natuurlijk over. Het staat u natuurlijk vrij om daar wensen en bedenkingen over te hebben, dat te agenderen en dan hebben we het erover. We merken dat snelheid nodig is. Het is door anderen ook al gezegd, het gaat slechts om enkele woningen. We hebben gemerkt dat de regels die we hadden bij het Fonds Energietransitie bij de leningen strenger waren dan nuttig is voor het doel. Daarom doen we nu ook het voorstel om het grensbedrag te verhogen, zodat er meer woningen geïsoleerd kunnen worden.

00:21:41

De heer Broeksma: Enkele woningen zegt D66. De stand van oktober was dat er 53 woningen inmiddels geïsoleerd zijn en aanvragen boven de 100, dus we hebben nog een aantal te gaan. Die isolatie komt op gang. Dit is de stand van één oktober, dus misschien zijn we nu iets verder.

00:21:58

De heer Broeksma: De VVD vraagt naar het Nationaal Warmtefonds en kunnen onze mensen daar lenen. Ja, dat is juist de bedoeling. Hoe meer er bij rijksregelingen geleend wordt, hoe minder aanspraak gedaan wordt op ons Fonds Energietransitie, zodat we ons geld kunnen besteden aan overige maatregelen. Het is wel zo dat het Nationaal Warmtefonds niet alles vergoed. Bijvoorbeeld wel het glas, maar niet het verrotte kozijn, waar het in geplaatst zou moeten worden. Een +++ glas in een slecht kozijn gaat niet geplaatst worden. Om dat slechte kozijn te vervangen, kun je geen lening voor afsluiten bij het National Warmtefonds, maar wel bij ons Fonds Energietransitie. Zou je dat niet doen, dan gaat het hele feest niet door. Hetzelfde

geldt voor zonnepanelen op een dak dat eerst nog versterkt moet worden of vernieuwd moet worden. Daarvoor krijg je geen lening en voor die zonnepanelen wel.

00:22:52

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Heiner daarover.

00:22:55

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, dat was niet helemaal mijn vraag. Er is een lijst bij het Nationaal Warmtefonds. Bijvoorbeeld de provincie Drenthe en Friesland zijn er volgens mij bij aangesloten en een aantal gemeenten. Tegen een gereduceerd rentetarief kunnen hun inwoners daar lenen. Wij zouden graag zien dat Groningen daar ook onderdeel van wordt. Mijn vraag: is het college bereid een gesprek aan te gaan, zodat we ook onderdeel van die lijst worden voor dat gereduceerde tarief?

00:23:21

Voorzitter: Dank u wel. De wethouder.

00:23:24

De heer Broeksma: Ja, u overvalt met die vraag. Daar zullen kennelijk voorwaarden aan verbonden zijn. Ik durf dat niet te zeggen. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk geleend wordt bij het Nationaal Warmtefonds, dus als er voorwaarden aan verbonden zijn die voor ons niet nuttig zijn, dan doen we dat niet. We willen dat er zoveel mogelijk bij de rijksregelingen geleend wordt, zodat wij dat zelf niet hoeven te doen.

00:23:53

Voorzitter: Ik zie dat u twee vragen heeft. Ik geef even het advies aan de raadsleden om goed op de tijd te letten, want twee en een halve minuut is zo voorbij en ook deze eerste termijn telt mee. De heer Heiner was eerst en daarna kom ik bij meneer Van Veen. Meneer Heiner.

00:24:06

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, ik heb dit uiteraard ook ambtelijk nagevraagd en het antwoord was dat het voor Groningen niet aantrekkelijk is, omdat de rentevoordelen vooral bij de vermogende doelgroep terecht zou komen, bij mensen die meer dan 60.000 euro als verzamelinkomen hebben. Dan denk ik, hebben deze mensen geen recht op een goedkoop rentetarief voor verduurzaming? We willen toch juist dat iedereen mee kan komen met die verduurzaming, dus vandaar mijn vraag. Misschien dat dit iets meer context geeft aan de wethouder.

00:24:33

Voorzitter: Dank u wel. De wethouder.

00:24:36

De heer Broeksma: Ik wil daar in de tweede termijn op terugkomen.

00:24:38

Voorzitter: Dan had de heer Van Veen van de PvdA ook een vraag.

00:24:41

De heer Van Veen (PvdA): Ik had eigenlijk een interruptie voor de heer Heiner van de VVD. Is dat nu al de bedoeling?

00:24:44

Voorzitter: Dat kan niet in de eerste termijn. Die moet u nog even bewaren voor de tweede termijn. Ik stel voor dat de wethouder doorgaat met het beantwoorden van de vragen.

00:24:53

De heer Broeksma: Ik heb niet alle vragen kunnen opschrijven. De laatste vraag van het CDA over de labelfraude. Uiteraard willen we dat niet. Of er gefraudeerd is met labels wordt gecheckt door het Instituut voor Leefomgeving en Transport. Het Openbaar Ministerie gaat eventueel vervolgen. Op het moment dat we het gevoel hebben dat er met labels gesjoemeld wordt...

00:25:15

De heer Broeksma: We zijn er natuurlijk bij. We verstrekken leningen en daar worden maatregelen uit gefinancierd. Als die maatregelen zo karig zijn, dat een labelsprong van drie stappen daardoor niet verklaard kan worden, dan is daar misschien iets aan de hand. Echter, op het moment dat je ziet dat er geïsoleerd is en zonnepanelen en dit en dat, dan kan een labelsprong in lijn zijn met de maatregelen die je verleend hebt. Op het moment dat daar twijfel over is, zullen we dat uiteraard melden bij instanties die daarop kunnen handhaven en eventueel tot vervolging kunnen overgaan. Ik heb een paar vragen gemist, Voorzitter...

00:25:55

Voorzitter: Dat kan gebeuren. Ik heb in ieder geval de vragen van meneer Staijen nog niet gehoord. Misschien kunt u die even opnieuw formuleren, zodat de wethouder mee kan schrijven en deze kan beantwoorden. Zijn er verder mensen wiens vraag nog niet is beantwoord? Ik vraag dus niet om nieuwe vragen, maar vragen die nog niet beantwoord zijn. Oké, gezien. Meneer Staijen.

00:26:10

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, ik zal u het verhaal besparen, maar de vragen waren over de structurele toekomstige voeding, die dus uit de Exploitatiemaatschappij Duurzame Energie moet komen. Twee vragen: wanneer komen die middelen beschikbaar en hoe groot zullen ze zijn?

00:26:27

Voorzitter: We inventariseren even de vragen. Dank u wel. Mevrouw Poelstra.

00:26:30

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): De reacties op de leningen.

00:26:32

Voorzitter: Ik kijk even naar de wethouder of de vraag daarmee helder genoeg is. Ja, oké. De heer Van Jaarsveld.

00:26:42

De heer Van Jaarsveld (CDA): Mijn vraag, die nog niet antwoord is, ging over de WOZ-waarde en hoe hard dat is? Hoe beweeglijk is dat nog?

00:26:50

Voorzitter: Goed, dank u wel. Die drie vragen - of vier eigenlijk, want meneer Staijen had er twee - zijn nog ter beantwoording voor het college. Aan u het woord.

00:27:01

De heer Broeksma: Het EDE en wanneer dat rendement gaat opleveren. Dat hangt van de businesscase af. U heeft een motie aangenomen 'Van Vet naar FET', dus eerst de vraag: in hoeverre moet de BV die het zonnepark Meerstad Noord bijvoorbeeld gaat exploiteren vet op de botten krijgen of kan die al eerder en zo vroeg mogelijk dividend uitkeren aan de aandeelhouder die wij zelf zijn? Dat keuze moet nog gemaakt worden. Wij denken dat er...

00:27:33

De heer Broeksma: Dat is een keuze die je moet maken. Dat zou vanaf de eerste dag kunnen of dat zou later kunnen. Vaak is het zo dat er een badkuip is, dus eerst heb je kosten en uiteindelijk gaat dat in de latere jaren rendement opleveren. Het hangt van de businesscase af. Voor die investeringsbeslissing van de EDE komen wij separaat bij u terug in het eerste halfjaar van komend jaar. Hoeveel het zal zijn, kan ik u niet zeggen. Dat is nog een onderdeel van de businesscase, zoals uitgerekend moet worden.

00:28:02

De heer Broeksma: D66 vraagt naar het aantal leningen. We willen zoveel mogelijk leningen bij het Nationaal Warmtefonds laten afsluiten. We merken dat de voorwaarden die we hadden voor onze leningen te streng waren. De reden waarom we nu bij u terug komen, is om ervoor te zorgen dat de voorwaarden soepeler zijn, zodat meer mensen gebruik kunnen maken van die leningen. We hebben een aantal in voorbereiding. Het zou kunnen dat de eerste mensen die lening toegekend krijgen.

00:28:38

De heer Broeksma: Het CDA vraagt naar de hoogte van de WOZ-waarde. We hebben twee miljoen om hieraan te besteden en als we dat handig aanpakken, kunnen we daar tien miljoen aan leningen mee verstrekken. We kiezen daarvoor om met de huizen met de minste waarde te beginnen, omdat we denken dat mensen met een duurder huis wellicht ook de middelen hebben of misschien overwaarde hebben om dat zelf te kunnen regelen. Vandaar die grens bij de WOZ-waarde, zodat we de doelgroepen optimaal bedienen. De middelen zijn niet onbeperkt. We zagen dat die WOZ-waarde van 305.000 onnodig laag was. We hebben deze opgeplust naar 355.000 en dan zien we wat er gebeurt. Op het moment dat dit ook onvoldoende is, komen we bij u terug om eventueel een hogere WOZ-waarde vast te stellen. Volgens mij heb ik nu alles beantwoord, Voorzitter.

00:29:32

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede termijn en kijk ik even rond wie ik als eerste het woord mag geven voor de woordvoering. Mevrouw Nieuwenhout, gaat uw gang,

00:29:43

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Hartelijk dank, Voorzitter. Ooit ben ik ergens penningmeester geweest en toen zeiden ze tegen mij: "Als penningmeester is het belangrijk dat je niet op je pot met geld blijft zitten, maar dat je het uitgeeft aan de dingen die voor de vereniging zijn". Zo zie ik het ook met de gemeente. We hebben een grote pot met geld en nu moeten we zorgen dat het daar landt waar dit het meeste nut kan hebben, bij de mensen die dit het hardste nodig hebben. We zijn heel blij om te zien dat het college scherp kijkt naar wat er gebeurd is, waardoor

minder gebruik is gemaakt van die leningen dan had gekund en om dus wijzigingen door te voeren en zo te zorgen dat het in de komende tijd hopelijk beter wordt. We hopen dat het college blijft monitoren of deze maatregelen het beoogde effect hebben. We hopen dat het college blijft adverteren op verschillende manieren, dus langs de huizen met de energiecoaches, maar ook zorgen voor de vindbaarheid op internet, in makkelijke taal en toegankelijk voor iedereen, om te zorgen dat het juist daar terechtkomt waar dit het meeste nodig is.

00:30:52

Voorzitter: Dat roept een interruptie op bij uw buurman van het CDA.

00:30:55

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Ik ben benieuwd of GroenLinks dan vindt dat iemand met achterstallig onderhoud, in de woorden van de wethouder 'een verrot kozijn', maar een WOZ-waarde van bijvoorbeeld 385.000 euro niet behoort tot de groep die dit het hardste nodig heeft.

00:31:10

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

00:31:12

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Daar begeef je je op lastig terrein, want een verrot kozijn staat misschien wel voor iemand die hulp nodig heeft om te zorgen dat alles weer op de rit komt. Echter, tegelijkertijd een huis wat heel duur is...

00:31:27

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Als de waarde in stenen zit, is het misschien moeilijk om te isoleren. Het is belangrijk dat we als gemeente oog hebben voor de situaties, waarin mensen kunnen zitten, maar we hebben die pot geld en we kunnen het ook maar één keer uitgeven. Ik wil eerst de komende tijd zien of met de maatregelen die we nu nemen het geld terechtkomt bij de mensen die dit het meest nodig hebben, dus de mensen met een huis met een lagere WOZ-waarde, voordat we beginnen om de duurdere huizen te gaan financieren. Bij het bepalen wat precies de WOZ-waarde moet zijn, denk ik dat het goed is, als dat meebeweegt met de gemiddelde WOZ-waarde.

00:32:12

Voorzitter: Dank u wel.

00:32:14

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Als afsluiting...

00:32:14

Voorzitter: Een afsluiting kan nog, daar heeft u nog een paar seconden voor.

00:32:16

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Het is belangrijk dat het college blijft werken aan de toegankelijkheid van dit fonds voor iedereen die het nodig heeft. Uiteindelijk zou GroenLinks het fijn vinden dat de raad hier ook goed van op de hoogte gehouden wordt, zodat we eventueel in de toekomst ook verder kunnen bijsturen wanneer dat nodig is.

00:32:39

Voorzitter: Nogmaals dank voor uw bijdrage. Dan kijk ik rond. Wie mag ik het woord geven? De heer Van Jaarsveld.

00:32:43

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Het Fonds Energietransitie draagt een belofte in zich, namelijk dat iedere woningeigenaar mee kan doen aan de energietransitie. Dat iedere woningeigenaar naar een lagere energierekening kan verduurzamen en dat iedere woningeigenaar een voordelige groene lening kan afsluiten om de eigen inleg te bekostigen. Iedere woningeigenaar, behalve als je huis te veel waard is, als je WOZ-waarde te hoog is. Die harde grens, Voorzitter, begrijp ik niet. Niet uit de uitleg van de wethouder, niet uit het stuk en niet uit de woordvoering van de grootste partij in deze raad. Alsof de mensen die dit het hardst nodig hebben, kunnen worden afgemeten aan wat hun huis waard is. Alsof het niet gaat om besteedbaar inkomen of de rotheid van je kozijnen.

00:33:27

Voorzitter: Daar hoor ik een punt. U heeft twee interrupties. Eerst de heer Dwarshuis.

00:33:32

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, ik vind dat meneer Van Jaarsveld wel makkelijker voorbijgaat aan dat bij het Warmtefonds tot 60.000 euro inkomen zelfs renteloos geleend kan worden en dat we het bij deze lening hebben over een lening tegen één komma zeven procent. Dat is echt een goedkope manier van geld lenen, waar een rendement van zonnepanelen prima tegenop weegt. We hebben het dus over woningen van boven de drie en een halve ton of mensen die meer dan 60.000 euro per jaar verdienen en die krijgen dan inderdaad een marktconforme rente van 4 procent.

00:34:05

Voorzitter: U gaat vast komen tot een vraag.

00:34:05

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dan kom ik tot een punt. Vindt u dat mensen met zo een inkomen niet gewoon tegen de actuele marktrente kunnen lenen en dan alsnog geld kunnen verdienen aan hun zonnepanelen?

00:34:17

Voorzitter: Meneer Van Jaarsveld.

00:34:17

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik neem ter kennisgeving aan dat de heer Dwarshuis mij niet begrijpt en dat onze wereldbeelden blijkbaar verschillen.

00:34:24

Voorzitter: Dat is uw antwoord, begrijp ik. U gaat over uw eigen antwoord. Dan heeft u ook een vraag of een interruptie van mevrouw Nieuwenhout,

00:34:31

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ja, en dat heeft ermee te maken. Hoe duurder de huizen zijn, vaak ook hoe groter, hoe meer ramen, hoe meer dakoppervlak, dus ook hoe duurder die isolatiemaatregelen zijn. Nu kun je zeggen, zoals u doet, daarom is het ook duurder om die maatregelen te nemen en niet te financieren, maar

je kunt ook zeggen: we hebben die pot, we kunnen het maar één keer uitgeven en laten we dan zoveel mogelijk mensen helpen met dat geld. Hoe ziet u dat?

00:35:00

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

00:35:00

De heer Van Jaarsveld (CDA): Kijk, dat is een andere vraag dan net werd gesteld in uw inbreng. In uw inbreng heeft u het steeds over de mensen die dit het hardst nodig hebben. Nu heeft het over hoe bereik je zoveel mogelijk massa en dat is een ander punt. Een begrijpelijker punt, moet ik zeggen, maar daarom hoeft het er nog steeds niet mee eens te zijn.

00:35:16

De heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, een ander onderdeel als de interrupties voor nu klaar zijn, is dat we aan de vooravond van één van onze grootste verduurzamingsopgave ooit ook een beetje een 'spook uit het verleden' onder ogen moeten komen, namelijk die energielabelfraude die vooral huurders tot nu toe heeft getroffen. Ik snap dat bij de gebiedsgerichte aanpak en de grote clusters, uit het antwoord van de wethouder, duidelijk is dat we daar veel grip op hebben en dat kunnen voorkomen, maar hoe beschermen we die individuele woningeigenaar daar ook tegen? Gaan we straks achteraf proefsgewijs af en toe opnemen of ook echt is gedaan wat die aannemer heeft gezegd te hebben gedaan? Hoe borgen we nu dat diezelfde mensen van toen niet opnieuw een slaatje kunnen slaan uit enorm veel geld?

00:36:09

Voorzitter: Dank u wel. U heeft verder geen interrupties, dus dan ga ik door naar de volgende. Mevrouw Poelstra.

00:36:15

Voorzitter: Dank u wel, Voorzitter. We zijn dus inderdaad erg teleurgesteld dat het afgelopen jaar nog niet gelukt is, maar het was ook niet verbazend. Vorig jaar heb ik namelijk al gepleit dat het aangaan van leningen voor mensen juist in deze doelgroep erg problematisch zou kunnen zijn. We zijn wel weer een jaar verder en weer met een winter voor de deur. We hebben de eerste koude dagen al gehad en mensen moeten nu snel ontzorgd worden. Zoals eerder al gezegd, we hebben wel een hele grote pot geld en die willen we wel heel erg graag daarvoor inzetten. Erger nog, als we het niet inzetten de komende jaren, want de subsidies zijn al verstreken, moeten we dat geld weer teruggeven. We moeten nu dus echt wel stappen gaan maken. Ik ben wel erg benieuwd ook naar de ideeën van de andere fracties over hoe we dit geld beter kunnen inzetten. We hebben bijvoorbeeld twee miljoen al gestort en hoe dat verder gaat...

00:37:08

Voorzitter: Dat roept de vraag op bij de heer Brandenburg van de SP.

00:37:10

De heer Brandenburg (SP): Dank, Voorzitter. Ik ben wel benieuwd naar wat D66 dan voorstelt. Giften? Hoe moet ik dat precies zien, want u vindt een rente van nul procent kennelijk te hoog, begrijp ik?

00:37:21

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:37:25

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Het gaat niet om nul procent rente, maar om het feit dat mensen überhaupt liever niet willen lenen. Dat zult u zeker begrijpen, denk ik. Het gaat er, denk ik, om dat we de twee miljoen die we hebben met de mogelijkheid voor een plafond van tien miljoen voor directe isolatiemaatregelen gaan inzetten. Dat zou mijn voorstel zijn.

00:37:44

Voorzitter: U heeft een korte vervolgvraag.

00:37:46

De heer Brandenburg (SP): Ja, want dat plafond is geen tien miljoen op het moment dat het geld niet terugkomt, dus als je die twee miljoen uitgeeft aan giften, zoals u voorstelt, dan blijft het twee miljoen. Dan wordt het geen tien miljoen.

00:37:56

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:37:57

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): We hebben de mogelijkheid om dat nog te verhogen, dus misschien zouden we daarnaar kunnen kijken. Laten we dan bijvoorbeeld een pilot doen met die twee miljoen om te kijken of dat beter werkt dan dit. We maken nu namelijk geen stappen. Als je de klimaatdoelen wil halen, dan moeten we hier nu echt aan de slag met isoleren.

00:38:16

Voorzitter: Goed, u heeft twee interrupties. Die staat ik nog toe en dan moet u al richting het einde van uw woordvoering. Eerst de heer Dwarshuis.

00:38:24

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Ik ben op zoek naar een antwoord op waar de leenangst bij D66 voorbijkomt, lenen voor huizen. Er kan nu bij betrouwbare instanties ook heel goedkoop geld geleend worden voor maatregelen die geld opleveren. Wat is dan de leenangst volgens u?

00:38:44

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ik heb dat ook nagevraagd. Het is zo dat mensen het heel erg moeilijk vinden dat ze ook nog een lening aan moeten gaan. Ik snap dat in die landelijke regelingen zit, dat je 75 procent vergoed krijgt en zelf nog 25 procent moet lenen. Soms gaat dat inderdaad niet om hoge bedragen, maar er is mensen ook vaak in de opvoeding verteld 'leen geen geld'. Zeker als ze de urgentie nog niet zien, dan is dat erg lastig, denk ik. Ik zou het graag anders willen en ik denk ook dat we daar met de communicatie misschien iets aan kunnen doen. De energieadviseurs kunnen deze leningen ook niet in eerste instantie...

00:39:17

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dan moet er nog weer een stap tussen voor die lening en dat is echt wel een drempel.

00:39:21

Voorzitter: Ik denk dat we het even tot zover met dit antwoord op deze interruptie

moeten doen. Ik zie ook geknik. Mevrouw Nieuwenhout had ook nog een vraag. Een kort antwoord graag op de vraag. Eerst mevrouw Nieuwenhout.

00:39:31

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ten eerste nog heel even ingaand op de vorige discussie. Het kan ook gaan om mensen met een bepaalde geloofsovertuiging. Mijn vraag gaat over die twee miljoen en inderdaad, als we daar tien miljoen willen, staat D66 dan ook aan onze zijde om dat in het begrotingsdebat ook te regelen?

00:39:50

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:39:51

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Voorzitter, ja ik denk dat dit echt wel nodig is.

00:39:54

Voorzitter: Dank u wel. Dat was zo de woordvoering, mevrouw Poelstra?

00:39:59

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Heiner. Oh, sorry wacht even, meneer Staijen was eerder en daarna ga ik naar de heer Heiner. Meneer Staijen.

00:40:10

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank, Voorzitter. Het voldoet zeker aan een behoefte, ook al komt het misschien langzaam op gang. Daardoor is het toch mogelijk dat op den duur iedere inwoner in een koop- of een huurwoning, die het zelf niet kan betalen, toch zijn woning kan verduurzamen. Dat is goed voor het milieu, maar zeker ook voor de mensen, dat ze niet in een toestand van energiearmoede komen. Met de nu voorgestelde wijzigingen in de regelingen kunnen we wel akkoord gaan. Het aanpassen van de WOZ-waarde aan de gestegen huizenprijs is logisch, anders vallen te veel panden buiten deze regeling. Het tijdelijk afzwakken van label A, - hoewel tijdelijk, dat weet ik niet - naar label B maakt het mogelijk om een veel bredere groep woningen aan te pakken en dat is juist hard nodig. Het effect van de regeling wordt breder en het sluit bovendien ook veel beter aan bij de landelijke regelingen. Echter dan, Voorzitter, de verwachting is dat er in de komende tien jaar minimaal 7.500 woningen met behulp van deze regeling moeten worden verduurzaamd, anders dreigen toch nog steeds veel gezinnen in een energie-armoedesituatie te raken. Overigens die gestegen energiekosten bestaan voor 70 procent uit belastingen. Je kunt je dus ook afvragen, waarom we het één weggeven en dan gelijk weer terugpakken of zo. Daarom, Voorzitter, zet de Stadspartij toch wel wat vraagtekens bij de voeding van het fonds. Van de enige structurele voeding, waar in voorzien wordt, is niet zeker of deze middelen vrijkomen en ook niet hoe hoog deze zullen zijn. Dat is allemaal afhankelijk van een businesscase die ergens in de toekomst wel een keer aan de raad gepresenteerd zal worden. Goed, dat vinden wij toch een erg onzekere toekomst financieel voor een fonds dat tien jaar lang blijkbaar heel hard nodig zal zijn. Tot zover.

00:42:01

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage en dan is het nu de beurt aan de heer Heiner.

00:42:08

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Voor de VVD is de energietransitie van groot belang, maar over de manier waarop verschillen wij van mening met het college. Bijvoorbeeld witgoedbonnen die zijn uitgeschreven. In totaal is er 340.000 euro aan witgoedbonnen uitgegeven voor energiezuinige koelkasten, vriezers en wasmachines voor minima. Dit terwijl er al heel veel andere regelingen zijn voor het vervangen van koelkasten, vriezers en wasmachines voor minima, bijvoorbeeld de bijzondere bijstand. Hieruit zou je dus kunnen concluderen dat er dingen vervangen zijn die niet per se kapot waren. Als iets niet duurzaam is, is het natuurlijk het vervangen van dingen die niet kapot zijn, dus wij zouden zeggen: stop met die witgoedbonnenactie.

00:42:50

Voorzitter: Stopt u even met uw woordvoering, want de heer Van Veen heeft een interruptie.

00:42:54

De heer Van Veen (PvdA): Dank u voor het woord. Is het niet ook zo, dat juist bij witgoed, het soms het geval kan zijn dat ze het nog wel doen, maar dat ze zo oud zijn dat de energiekosten hoog zijn. Richt de witgoedregeling zich niet specifiek op vervangen van apparaten die wel werken, maar die zeer oud zijn? Als dat de kwestie is, zegt de VVD dan, dat het wel een goed idee is om die regeling in stand te houden?

00:43:15

Voorzitter: De VVD.

00:43:18

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, we hebben ook gekeken naar wat levert dat op? Wat levert het vervangen van een koelkast op? In het allerbeste geval, dan ga je dus van het allerslechtste naar het allerbeste, levert dat voor een hele grote koelkast - dus dat is echt het maximale wat je kunt behalen - 90 euro per jaar op. Als je dan bijvoorbeeld bij de Mediamarkt gaat kijken hoeveel koelkasten er beschikbaar zijn van 500 euro met energielabel A, dan is het er geen één. Die zijn er niet. Dat bestaat niet, dus volgens mij maakt dat het vrij onmogelijk.

00:43:48

Voorzitter: U heeft ook een interruptie van mevrouw Poelstra.

00:43:49

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik ben ook zeker geen voorstander van het weggooien van dingen die nog werken, maar uit de analyses blijkt dat je wel een flinke hoeveelheid CO-2 bespaart met nieuwe apparaten. Zou u het dan wel interessant vinden?

00:44:04

Voorzitter: Meneer Heiner.

00:44:05

De heer Heiner (VVD): Dan moet je het totaalplaatje bekijken en zou je het alleen moeten doen bij echt hele kapotte oude apparaten of die apparaten die nog net niet kapot zijn. Dan zou je ook moeten verplichten om altijd naar het allerbeste te gaan.

Dat doen we niet, dus we geven 340.000 euro per jaar uit aan dingen, waarvan we helemaal niet weten of het wel echt heel veel bijdraagt.

00:44:26

Voorzitter: Meneer Van Veen.

00:44:26

De heer Van Veen (PvdA): Ik heb het nog even snel nagecheckt en het gaat om een kortingsbon van 500 euro. Ook als er geen koelkasten onder dat bedrag beschikbaar zijn, maar wel van 700 euro, kunnen die dus wel gekocht worden. In dat opzicht kan het feitelijk dus wel.

00:44:40

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, die van 700 euro zijn ook niet beschikbaar. Dat heb ik toevallig net nog gecheckt. Op de website van de Mediamarkt staan ze in ieder geval niet. Dan ga ik verder met mijn betoog. Die witgoedbon is een politieke keuze en wij hadden daarin een andere keuze gemaakt. Er zijn echter meer dingen die politieke keuzen zijn. Bijvoorbeeld het verstrekken van een lening aan mensen die in een flat wonen en in een gezamenlijke VvE zitten. Die kunnen namelijk geen aanspraak maken op deze lening. Wij zouden graag het college willen oproepen om te gaan kijken of ook mensen in VvE's daar aanspraak op kunnen gaan maken. Wij zullen daar een motie voor indienen.

00:45:21

Voorzitter: Dank u wel. Dat was uw woordvoering? Ik kijk even rond. Meneer Pechler.

00:45:26

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Het is mooi dat we als gemeente Groningen leningen kunnen verstrekken aan mensen die niet in aanmerking komen voor een lening van het Nationaal Warmtefonds. Dat we als overheid dat vangnet hebben en zo iedereen de mogelijkheid geven om mee te komen met de energietransitie. Het is jammer dat het gebruik van deze leningen wat tegenvalt. We zijn dan ook blij met het ophogen van de maximale WOZ-waarde. Dit betekent dat meer mensen geld kunnen lenen voor de verduurzaming van hun woning, wat de energietransitie zal versnellen. Ook snappen en steunen we de keuze om voortaan genoeg te nemen met ofwel energielabel B of minstens drie labelsprongen. Een vraag aan de wethouder, zijn er nog slimme combinaties te maken met huurders van corporatiewoningen? Zij zijn nu aangewezen op hun corporatie - en we weten allemaal dat die prestatieafspraken, wat betreft de verduurzaming, in ieder geval niet snel genoeg gaan - en kunnen dus niet individueel verduurzamen en ook geen aanspraak maken op het Nationaal Warmtefonds. Voor corporatiehuurders kan de energietransitie daarmee te langzaam gaan en blijft in sommige gevallen energiearmoede, mede als gevolg van achterstallig onderhoud, voortduren.

00:46:25

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Tot slot nog even over wat meneer Heiner van de VVD net zei over die maximaal mogelijke besparing van 90 euro per jaar. Ik vraag me af waar de heer Heiner dat vandaan haalt, want ik heb begin dit jaar voor mijn schoonvader zijn 30 jaar oude vriezer vervangen. We hebben van tevoren de stroom opgemeten die de vriezer verbruikte. Daar kun je een handig apparaatje voor

kopen, wat je in het stopcontact kunt doen. Het scheelt 500 kilowattuur per jaar, dus dat is 200 euro per jaar, terwijl de nieuwe vriezer echt niet label A is. Als je kijkt naar een oude vriezer van voor het systeem van de huidige energielabels voor consumentenelektronica, dan zou die waarschijnlijk ergens rond de J of de Z zitten en niet de huidige...

00:47:04

Voorzitter: Dank u wel voor deze informatie. U had al een vraag van de heer Van Jaarsveld en daarna eentje van meneer Heiner. Eerst meneer Van Jaarsveld.

00:47:12

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Ik hoorde de woordvoerder van de Partij voor de Dieren net iets zeggen over huurders van corporatiewoningen. Begrijp ik goed dat het voorstel is om te kijken of huurders kunnen gaan lenen om te verduurzamen in een woning die niet van hen is? Ik bedoel met een lening voor woningeigenaren. Is dat wat u net voorstelt?

00:47:32

Voorzitter: Als u meneer Heiner zo ook nog wil beantwoorden, moet u even met een kort antwoord komen. Meneer Pechler.

00:47:37

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Nee, dat is niet wat wij voorstaan. Het gaat om een slimme combinatie. Of dat via deze regeling gebeurt of via een andere regeling maakt niet uit. In ieder geval dat niet alleen mensen met een koopwoning, die krap bij kas zitten in een slecht geïsoleerde woning, gebruik kunnen maken van services van de gemeente om een woning te verduurzamen, maar dat er ook misschien met een revolverend fonds voor corporaties iets voor huurders mogelijk wordt.

00:48:01

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Heiner als laatste.

00:48:04

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, het verbaast mij toch dat ik een soort van aangevallen wordt op de berekening. Die heb ik niet zelf gedaan, dat heb ik ambtelijk nagevraagd. Zij hebben een heel lijstje met allemaal dingen gegeven waar dat op gebaseerd wordt en dat geeft daar antwoord op. Volgens mij gaan we heel vaak uit van ambtelijk adviezen, dus is het niet heel raar dat ik dat aanhaal als bron. Vindt u dat wel?

00:48:21

Voorzitter: Meneer Pechler.

00:48:22

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Nee, maar dan ben ik benieuwd naar die berekening van de ambtenaren. Die zal ik zelf ook opvragen, want de 'opgemeten werkelijkheid' in dit geval leert dat het ook makkelijk twee keer zoveel kan zijn.

00:48:35

Voorzitter: Dat gaat u vast buiten de orde van deze vergadering uitwisselen, schat ik zo in. Ik dank u wel voor de woordvoering. Althans, u had een punt gezet voor wat betreft de woordvoering. Dank u wel. Meneer Dwarshuis, gaat uw gang.

00:48:47

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. De ChristenUnie is ook blij dat we hierover geïnformeerd worden. We willen ons grotendeels aansluiten bij GroenLinks. Dat geld moet niet op de plank blijven liggen. We moeten alle middelen inzetten, volgens mij, om te kijken hoe we mensen kunnen helpen hun huis te laten verduurzamen. Ik denk ook dat het heel goed is dat daar grenzen voor gesteld worden. Dat de mensen die dat zelf kunnen betalen tegen acceptabele tarieven in de markt of van het Warmtefonds lenen en dat de mensen die binnen de regeling vallen goedkoper bij de gemeente kunnen lenen. Ik wil nog een paar dingen zeggen over geld dat op de plank blijft liggen, want dat baart ons ook wel een beetje zorgen. Vijftig woningen zijn wel weer 50 woningen. Ik zeg niet dat er niets gebeurd is, maar we hopen dat er in de komende jaren meer tempo gemaakt kan worden en dat meer mensen overtuigd kunnen worden dat hun huis verduurzamen waardevermeerderend werkt en dat geld lenen daar ook een optie bij kan zijn. Sparen is natuurlijk beter, maar geld lenen is niet het einde van de wereld. We lenen ook voor onze hypotheek, dus wij zijn blij dat...

00:50:02

Voorzitter: Dat roept een vraag op bij de heer Van Jaarsveld.

00:50:05

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u, Voorzitter. De heer Dwarshuis noemt het steeds, net in een interruptie mijn kant op en nu in zijn woordvoering, goed dat er grenzen worden gesteld. Eens, dat wil natuurlijk iedereen. U komt steeds terug op die lening tot 60.000 euro voor een huishouden. Dat is niet de lening waar wij het nu over hebben. Dat is ook helemaal geen lening van ons. Mijn punt was - en nu wekt u weer de suggestie - dat er een soort harde grens valt te bepalen of mensen het nodig hebben. Ik snap dat je niet oneindig een regeling kunt openstellen en de WOZ-waarde is ook logisch om daarvoor te gebruiken, maar waarom vindt u die 355.000 zo een geweldig meetpunt? Waarom zou je, als je daar net boven zit en in een gebiedsgericht onderdeel valt...

00:50:43

Voorzitter: Ik denk dat uw vraag helder is.

00:50:45

De heer Van Jaarsveld (CDA): Zou je er dan buiten moeten vallen of het helemaal zelf moeten doen?

00:50:47

Voorzitter: Meneer Dwarshuis.

00:50:49

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik vind 355.000 euro niet een harde grens. Dat is een harde grens, maar dat is niet een grens die voor mij heilig is. Er vallen altijd mensen binnen en buiten en je moet de grens ergens stellen. Ik denk dat het optrekken, wat nu gebeurt goed is, maar ik vind niet dat we huizen - pak hem beet - van mensen die een woning hebben van een half miljoen per se hoeven te sponsoren in het laatste gedeelte van hun verduurzaming. Dat hoeft niet.

00:51:19

Voorzitter: Dank voor uw antwoord. Was u klaar met uw woordvoering? Dat is mooi.

Mooi binnen de tijd. Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? Meneer Van Veen van de PvdA.

00:51:30

De heer Van Veen (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Politieke keuzen doen ertoe en om Drees maar weer eens te quoten: "Niet alles kan en zeker niet tegelijkertijd". Voor de energietransitie lag de prioriteit veel te lang bij hen die het financieel al goed hadden en daarom is het dus ook zo belangrijk dat dit college andere keuzen daarin maakt om het beleid van de afgelopen jaren als het ware te corrigeren. Het is goed dat we nu juist de keuze maken voor de mensen die het financieel minder ruim hebben.

00:51:54

Voorzitter: U heeft een interruptie van de VVD.

00:51:55

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, hiermee stelt de PvdA eigenlijk dat iedereen met een woning van boven de 355.000 euro het financieel sowieso goed heeft. Klopt dat?

00:52:05

Voorzitter: PvdA.

00:52:05

De heer Van Veen (PvdA): Nee, dat klopt niet. Wat ik wel zeg, is dat als je keuzen moet maken - en dat moet nu eenmaal - en je moet een focus aanleggen, dat het verstandig is om een focus te leggen op mensen met een huis onder de 355.000 euro. Dat klopt inderdaad wel. Ook mijn partij...

00:52:20

Voorzitter: Meneer Heiner is nog niet helemaal tevreden en heeft nog een korte vervolgvraag voor u.

00:52:25

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, als gemeente krijgen we dit geld altijd terug, dus waarom zou je daar niet een veel grotere groep willen aanspreken? Je wil toch dat die verduurzaming zo snel mogelijk gaat? Waarom remt u de verduurzaming als PvdA?

00:52:34

Voorzitter: Meneer Van Veen.

00:52:36

De heer Van Veen (PvdA): Hier worden echt wel woorden in de mond gelegd. Wij remmen niet de verduurzaming. We kunnen geld maar één keer uitlenen en we kunnen ook niet onbeperkt geld uitlenen. Bovendien, is dit ook niet het enige potje. Er is ook het Warmtefonds en andere potjes. Ook mensen die een huis hebben dat boven deze grens valt, kunnen geld lenen. Bovendien hebben we ook altijd nog de coulanceregeling en ik ga ervan uit dat ons college daar goed mee omgaat.

00:53:00

De heer Van Veen (PvdA): Om even terug te komen op uw vraag. Ik begrijp uw vraag en dat u dit voor iedereen wil doen, maar dat kan nu eenmaal niet. Dit fonds waar we het vandaag over hebben, is geen klein bier. Er zit nu al 37 miljoen in en

aanvullend komt er nog 40 miljoen bij. Bovendien, daar gaan we het tweede uur over praten, werken wij ook er naartoe dat met onze eigen windparken en zonneweides geld verdiend wordt, zodat meer geld beschikbaar komt.

00:53:21

De heer Van Veen (PvdA): Dan specifiek deze rapportage. Ten eerste, complimenten voor het feit dat we die zo uitgebreid ontvangen. Wel valt op dat de mate van succes per onderdeel echt verschilt. De witgoedregeling is bijvoorbeeld veel aangevraagd. Nu was er net een technische discussie of het wel of geen nut heeft, maar wij zien het echt wel als positief. We zijn ook blij met de 25 woningen die via een aannemer direct geïsoleerd zijn. Dit klinkt natuurlijk niet veel, maar dit is echt een moeilijke doelgroep en we moeten niet vergeten dat dit wel 25 huishoudens zijn die nu een stuk warmer en met minder zorgen de winter ingaan. Als we bijvoorbeeld kijken naar die lening, waar we het net over hadden, dan laat dat wel zien dat het beter moet. Blijkbaar lukte het ons dus destijds niet om ons goed genoeg te verplaatsen in de doelgroep, dus dat moet echt beter. Goed dat het college daarop reflecteert en mooi dat ze niet wachten tot we het hier behandelen, maar dankzij die coulanceregeling meteen al op die manier er mee werken. Als er na de winter nog steeds zo weinig aanvragen zijn, dan moeten we echt een andere oplossing gaan bedenken. Van D66 kwamen net echt goede suggesties, dus daar moeten we dan naar gaan kijken wat mij betreft.

00:54:24

De heer Van Veen (PvdA): Tenslotte wil ik ook nog pleiten om wel te blijven streven naar label A. Als er aanvragen zijn die tot label B leiden, ga ze wel helpen, maar ga wel in gesprek om toch te zorgen dat uiteindelijk de hele stad label A zal zijn.

00:54:36

Voorzitter: Dank u wel. Wie is er dan? Meneer Brandenburg, SP.

00:54:43

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, ik kan het kort houden. Mijn fractie was een groot voorstander van deze extra leningen om dat extra stukje, wat mensen vaak zelf moeten inleggen bij andere leningen, vanuit de gemeente te financieren. Wij vinden ook dat de rentetarieven daarvoor zeer schappelijk zijn. Bij de laagste categorie zijn dat zelfs rentes van nul procent die je niet eens terug hoeft te betalen als je dat niet kunt. Wij denken dat mensen, die al een hypotheek hebben van - pak hem beet - 150.000 euro, dat kleine stukje lening er wel bij durven te nemen, zeker als die garantie erachter zit. Echter, wij maken ons ook wel enige zorgen dat het dus niet zo lukt om die groep mensen te vinden die de lening nodig heeft. We zien dat er gebiedsgericht gewerkt wordt. We zijn blij om te horen dat de wethouder zegt dat we de deuren langsgaan. Ik denk dat dit de komende tijd nog wel iets meer kan, want ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat er buurten zijn in onze gemeente waar deze lening echt nodig is. Misschien moeten we nog wat gericht bijvoorbeeld naar Lewenborg en Beijum - ik kan wel wat buurten aanwijzen, maar dat kan het college zelf ook wel - om daar langs de deuren te gaan. Misschien moeten we onze energiecoaches ook nog wat meer trainen in hoe krijg je dit nu goed verkocht en dan heb ik er wel vertrouwen in dat we, met de uitbreidingen die er nu bijkomen, het volgend jaar wat meer aan de man krijgen. U weet namelijk dat een socialist nooit vindt dat we geld niet moeten uitgeven, dus weg met dat geld.

00:56:17

Voorzitter: Wellicht denkt de heer Heiner daar anders over. Meneer Heiner.

00:56:21

De heer Heiner (VVD): Ja, Voorzitter, daar denk ik inderdaad anders over, maar dat is voor een ander moment. Is de SP het met de VVD eens dat we ook juist zouden moeten kijken naar die VvE's en mensen die in flats wonen die op dit moment geen aanspraak kunnen maken? Vinden wij u dan aan onze kant?

00:56:35

Voorzitter: Meneer Brandenburg.

00:56:36

De heer Brandenburg (SP): Daar moet ik mij even in verdiepen, Voorzitter. Ik heb namelijk net gezien dat er al een hele regeling in het Warmtefonds is voor VvE's en dat dit tot bedragen van 33.000 euro per appartement gaat voor verduurzaming tegen redelijke voorwaarden. Ik weet niet of wij daar als gemeente nog een extra stap bij moeten doen. Als u echter op basis van gesprekken met VvE's of in buurten argumenten heeft om aan te geven dat het wel zo is, ben ik altijd bereid om daarnaar te luisteren. Of we dan meedoen is een tweede, maar dat moeten we dan gaan zien.

00:57:07

Voorzitter: Helder, dank u wel. Dan kijk ik nog even rond. Verder nog behoefte aan woordvoeringen? Meneer Diallo.

00:57:19

De heer Diallo (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Namens Student en Stad benadruk ik het belang van deze toegankelijke deelname aan de energietransitie. De recente stijging van energieprijzen treft huishoudens en de beslissing van het VET om de verduurzamingsleningen toegankelijker te maken is een positieve stap. In tijden van financiële uitdagingen voor Groningers is het essentieel dat zij zonder extra lasten kunnen deelnemen aan deze energietransitie. De voorgestelde aanpassingen voor de lening dragen volgens onze partij bij aan energietransitie, waarin alle inwoners kunnen bijdragen aan CO2-reductie en besparingen. In ons ambitieuze Groningen vinden wij het goed om te zien dat het college inzet op verduurzamen en als speerpunt heeft dat iedereen daaraan mee kan doen. Echter hebben wij wel onze bedenkingen bij het rentetarief. We leven in tijden waar bijvoorbeeld de studieschuld stijgt en huurprijzen toenemen. Men wil het liefst niet lenen, ook wel leenangst genoemd. Student en Stad vindt dat wij als gemeente moeten blijven investeren in de verduurzaming van onze huizen tegen, als het kan, een rente van nul procent. We sluiten ons daarbij ook aan bij de VVD met een oproep voor een lening tegen een marginaal tarief.

00:58:30

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Meneer Van der Laan? Het is goed zo. Goed, dan hebben wij alle woordvoeringen gehad, voor zover gewenst. Dan hebben wij, voordat we conclusies gaan trekken, voor het college nog een dikke twee minuten voor een korte reactie op hetgeen u gehoord heeft. Meneer Broeksma.

00:58:49

De heer Broeksma: Twee minuten. De tijd is al ingegaan en we beginnen nu. Blijven monitoren. Het is goed dat we hier bij elkaar zitten, omdat dit precies is wat we doen.

We blijven monitoren of de regelingen effectief zijn, werken zoals we bedoeld hebben en of ze werken. Op het moment dat we zien dat er iets bijgesteld moet worden, dan doen we dat en bespreken we dat met u. We willen dat een stap sneller kunnen doen. De WOZ-hoogte is één van die elementen die we monitoren. Die verhogen we van 305.00 naar 355.000, zodat een grotere groep aanspraak kan maken op deze leningen. Daarvan houden u op de hoogte. Als u vindt dat dit anders moet, dan horen we dat ook via u.

00:59:33

De heer Broeksma: We communiceren daar ook huis-aan-huis over. Deurtje bellen. Gisteren, ik vertelde het u, waren we in een zaaltje in Selwerd Oost. Daar kwamen veel mensen op af en in ieder geval 40 huishoudens gaven ook aan geïnteresseerd te zijn in die lening voor die laatste 25 procent om het huis te kunnen isoleren en om die verduurzaming te kunnen maken. Als de SP vraagt: blijf ook die energiecoaches trainen om ervoor te zorgen dat mensen op een goede manier daartoe overgehaald worden, dan kan dat. Wees wel op de hoogte dat de energiecoaches en energieadviseurs niet zomaar financieel advies mogen geven. Dat is wettelijk geregeld. Zij weten wel de weg. Op het moment dat er een serieuze vraag is naar wat betekent het voor mijn financiële situatie als ik een lening aanga, komt er een gecertificeerd financieel adviseur om daar het gesprek over aan te gaan. Misschien nog goed voor u te beseffen dat uit onze leningpot relatief weinig is geleend, maar bij het Nationaal Warmtefonds zijn 167 leningen verstrekt aan huishoudens in onze gemeente. Er wordt dus geleend. Die leenangst is er misschien bij een deel, maar bij een belangrijk deel toch ook weer niet.

01:00:48

De heer Broeksma: Als het gaat over ontzorgen we ook, een opmerking van D66. Ja, de 25 woningen die de Partij van de Arbeid zegt, dat zijn er inmiddels 53 die geïsoleerd zijn. Gisteren waren er 40 mensen die zeiden: "Wij zijn ook geïnteresseerd in die maatregelen, help ons daarmee en wij willen daarin verder gaan". Over de financiële aspecten daarvan komt een professioneel financieel adviseur over de vloer en die gaat aan de keukentafel zitten om te kijken wat dit allemaal betekent in iemands situatie, iemands gezin en financiële huishouding.

01:01:20

De heer Broeksma: Ook die opmerking: meer mensen helpen, want er blijft geld op de plank liggen. Nee, met de SP en met iedereen zeggen we: dat geld moet op en weg ermee. Dat moet ingezet worden voor de verduurzaming van de huishoudens van onze mensen. Inderdaad kiezen we voor de particuliere eigenaren met de laagste inkomens. We doen alleen geen inkomensstoets, maar we doen de toets op de WOZ-waarde van de woning. Ergens moet een grens zijn. De heer Van Jaarsveld vraagt, waarom is die grens er. U zegt ook, er moet een grens zijn. Inderdaad moet ergens een grens zijn en dit is de grens. Wij monitoren of deze grens voldoet aan de doelstellingen die wij hebben. Overigens wordt die waarde ook in ieder geval geïndexeerd. Mochten die indexering niet genoeg zijn, dat dit het doel voorbijschiet of nog onvoldoende effectief is, dan kunnen we dat aanpassen. We checken ook de aannemers om nog op de vraag van het CDA in te gaan. Ja, de facturen moeten geaccordeerd worden en dat doen we dus op zo een manier.

01:02:34

Voorzitter: Voordat u verder gaat, heeft u een vraag van meneer Heiner.

01:02:38

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, er werd gezegd dat we dat bedrag indexeren. Echter, het zou natuurlijk best wel kunnen, als je kijkt naar de betaalbare woning, dat de WOZ-waarde straks naar beneden gaat, omdat woningen minder waard zijn geworden ten opzichte van de peildatum op één januari. Zou dat dan betekenen dat het bedrag voor het VET ook naar beneden gaat?

01:02:58

Voorzitter: Wellicht een hypothetische vraag, maar de wethouder gaat deze ongetwijfeld beantwoorden en ook richting de afronding. De wethouder.

01:03:04

De heer Broeksma: De WOZ-waarde indexeren, dat zou betekenen dat we naar beneden gaan. We hebben natuurlijk de vrijheid om te zeggen, dat we het bedrag laten staan waar het op staat. We hebben afgelopen jaren een grote dip gehad in de woningwaarde en nu stijgt dat weer. In feite gaat het mee met de marge, maar we hebben de vrijheid om het bijvoorbeeld te laten staan op 355.000.

01:03:32

De heer Broeksma: D66 is teleurgesteld over weinig leningen. Ik heb u gezegd, in ieder geval 167 leningen bij het Nationaal Warmtefonds plus die 53 woningen, waar wij ontzorgen met het isoleren. Bij 53 woningen gebeurt dat. In Selwerd Oost gisteren waren 40 huishoudens die dat willen doen. Er staan nog ruim 100 in de wachtstand, dus we gaan daarmee aan de gang. Het gebeurt ook; er wordt geïsoleerd en er wordt ontzorgd. Net zoals u zegt, nu is het winter. Volgend jaar is het weer winter en dat zijn structurele manieren om het energiegebruik naar beneden te krijgen. Ik wil u ook nog wijzen...

01:04:06

De heer Broeksma: U zegt net op een vraag van GroenLinks, wilt u dit in de begroting opnemen? Ik wijs op PGAS-maatregel of [onhoorbaar] maatregel 29. De befaamde maatregel 29, anderhalf miljard voor maatregelen plus nog eens een keer 150 miljoen voor de overheid die erbij hoort. Maatregel 28 en 29 moet ik eigenlijk samen nemen. Anderhalf miljard plus nog een bedrag 'kosten-wat-het-kost-vermogen', waar aardgasvrij - in de volksmond heet dat isoleren - uit gefinancierd gaat worden. Speciaal voor ons gebied, het Groningse gebied - ook de gemeente Groningen hoort daarbij - voor de dertien gemeenten met de drie Drentse gemeenten is maatregel 29 anderhalf miljard, dus dat geld komt in de komende jaren deze kant op. Het wordt nog een klus om dat allemaal weg te zetten en om voldoende aannemers te hebben.

01:04:58

De heer Broeksma: Voorzitter, de Partij voor de Dieren vraagt naar huurders van corporatiewoningen. Die PGAS-gelden zijn ook voor huurders. Die gelden ook voor hen. In onze huidige regeling voorzien we daar niet in, omdat we met woningcorporaties prestatieafspraken maken. We zijn ook bezig met die particuliere verhuurders. Dat is een ingewikkelde klus, dus we zijn bezig om dat uit te zoeken. Het is niet eenvoudig om dat uit te zoeken. Een mogelijkheid zou kunnen zijn, daar

kijken we naar, om een aanbod aan de verhuurder te doen dat dan ten goede moet komen aan de huurder, althans grotendeels. Van de VVD stond nog een vraag open waarom wij niet op de lijst van het...

01:05:44

De heer Broeksma: Oh ja, ik ga naar het volgende onderwerpje.

01:05:47

Voorzitter: Nee, het is geen interruptie, maar ik wil aangeven dat we richting een afronding gaan. Dit is de laatste vraag die u beantwoordt, volgens mij als ik het goed heb?

01:05:53

De heer Broeksma: Nee, de opmerking van de VVD nog.

01:05:55

Voorzitter: Oké, gaat uw gang.

01:05:55

De heer Broeksma: Eerst de vraag die nog open stond van de eerste termijn over waarom wij niet op de lijst staan van het Nationale Warmtefonds. Dat is, omdat wij dan het renteverskil moeten bijbetalen. Uit deze pot moeten we dan het renteverskil bijbetalen en sowieso tot een inkomen van 60.000 euro is het renteloos. Het gaat dus om de wat hogere inkomens, waar wij vanuit deze pot het renteverskil zouden moeten bijbetalen. Dat houdt ergens op. We kiezen ervoor, en dat is inderdaad een keuze die je anders kunt maken, om dat niet te doen. Wij kiezen om voor de groep met de relatief goedkopere huizen - 355.000 is al een flink bedrag - tot 60.000 euro renteloos te laten lenen bij het Nationaal Warmtefonds.

01:06:40

De heer Broeksma: De witgoedbonnen, daar maakt u een keuze in. Ik wijs er nog op dat een koelkast niet kapot hoeft te zijn. Koelkasten gaan moeilijk kapot. Dat gebeurt niet vaak, maar ze zijn wel oud en ze gebruiken steeds meer energie. Dit heeft dus niet alleen een financiële component, maar ook een CO2-component.

01:06:54

De heer Broeksma: Tenslotte, Voorzitter, de allerlaatste opmerking over de VvE aanpak. De VVD vraagt daarnaar. We hebben u in mei een brief gestuurd over dat wij de VvE-aanpak aan het ontwikkelen zijn. Ook dat is een complexe aangelegenheid. We hebben het over appartementsrechten in een combinatie. We werken aan de mogelijkheden. We ondersteunen VvE's waar ze mee bezig zijn. Dat kunnen VvE's zijn met grote appartementengebouwen, waarvan een deel corporatiewoningen zijn en anderen uitgepand zijn aan particuliere mensen. Het kan ook de beneden- en de bovenwoning zijn. De verschillende soorten VvE's willen we ondersteunen en ondersteunen we ook met individueel advies. We werken aan de mogelijkheden om die VvE -aanpak uit te breiden, zodat het ook onderdeel kan worden van het Fonds Energietransitie. Tot zover, Voorzitter.

01:07:41

Voorzitter: Dank u wel, we hebben het net niet in de twee minuten gered, maar ik ga ervanuit dat uw antwoorden zeer gewaardeerd worden. Toch heeft de heer Heiner nog een allerlaatste korte vraag, voordat we gaan afsluiten. Meneer Heiner.

01:07:51

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, de vraag is wanneer kunnen we daar meer over verwachten.

01:07:55

Voorzitter: Het college.

01:07:57

De heer Broeksma: Afgelopen mei hebben we u daar een brief over gestuurd. We werken er hard aan, dus ik kan daar geen datum bij zeggen. Ik kijk even naar achteren. Dat weten we niet. Ik zie vraagtekens achter in de zaal, dus ik kan het u niet zeggen.

01:08:09

Voorzitter: Goed, dank u wel. Dan gaan we conclusies trekken, voor zover het kan. Kan het raadsvoorstel wat u betreft als conformstuk door naar de raad van 20 december of zijn er fracties die amendementen dan wel moties overwegen? Ik zie dat ieder geval het CDA en D66 dat overwegen. Kunt u ook kort aangeven waar dat over zal gaan, mevrouw Poelstra?

01:08:30

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Voorzitter, dank u wel. We zitten te denken aan misschien wat meer actief communiceren. We hebben eerder ook gesproken over mogelijk uitbreiden van twee naar tien miljoen, maar ik vond de beantwoording van de wethouder over het feit dat er ook nog PGAS-gelden aankomen uiteraard wel erg interessant. Misschien moeten we daar nog even mee wachten, maar wel het actieve communiceren en misschien nog meer de wijken in.

01:08:55

Voorzitter: Oké, helder, dank u wel. Ik geloof dat de heer Van Jaarsveld ook het idee had om een motie of een amendement te doen. Klopt dat?

01:09:04

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, ik moet mij daar nog technisch over laten informeren, maar misschien mijn punt over die WOZ.

01:09:09

Voorzitter: Oké, mogelijk komt er wat vanuit het CDA. Oké, helder. Dan gaat dit voorlopig nog niet conform door en ga ik ervan uit dat we het terug zien in de raad. Nu kan ik me zomaar voorstellen dat we elkaar hier over vijf minuten weer zien bij de meningsvormende sessie over het op te richten gemeentelijke energiebedrijf. Voor nu wil ik u in ieder geval allen hartelijk danken voor uw aanwezigheid en inbreng en sluit ik deze sessie.